

ਵਿਸ਼ੇ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਚੇਸ਼ਾ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ	ਸੋਮੇ
ਆਖੂਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ	ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ , ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ, ਅੱਖੇ ਮਥਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲਘੂ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	ਕਾਵਿ-ਸੁਮੌਲ, ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਓਚੋ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਲੇਖ ਰਚਨਾ	ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉਪਰ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰੁਚੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	
ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ	ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਡਿੱਠੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	
ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ	ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਤੱਤ (ਵਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਧੁਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ : ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ।		

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ : **2023 - 2024**

ਕਲਾਸ : ਬੀ.ਏ./ ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਭਾਗ -ਪਹਿਲਾ, ਸਮੈਸਟਰ-ਦੂਜਾ

ਵਿਸ਼ਾ : ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ = 50

ਲਿਖਤੀ= 45

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ= 05

ਵਿਸ਼ੇ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼	ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ	ਸੋਮੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਪਹਤਾ ਪਾਂਧੀ, ਬਾਗਾ ਦਾ ਰਾਖਾ, ਪਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੌਲਦ, ਠੱਗੀ, ਘੋਟਲਾ, ਚੱਟੁ, ਚੌਥੀ ਕੂਟ, ਗ੍ਰੰਮਸੁਦਾ, ਖੂਹ ਖਾਤੇ, ਸੋਹ-ਪਾਸ।	ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਿਵਾਰ-ਵਸੂਲੀ, ਆਰ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਨ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਡਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਦੀ ਸੋਭਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ : ਪੰਜਾਬੀ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ, ਸੰਪਦਕ ਡਾ. ਪਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ, ਪਟਿਆਲਾ।
ਮੁਹਾਵਰੇ	ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਨੋਟਿਸ (ਸਾਹਿਤਕ, ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ)	ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੱਣ ਲਈ ਇਸਤੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ
	ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਪਾਰਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹਾਵਰੇ।	ਪੁਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਖੰਡੀ ਤੇ ਅਖੰਡੀ ਪੁਨੀਆਂ, ਵਿਅੰਜਨ ਪੁਨੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ
	ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ			ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ

ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਪਹਤਾ ਪਾਂਧੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
2. ਚੱਟੁ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
3. ਚੌਥੀ ਕੂਟ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
4. ਗ੍ਰੰਮਸੁਦਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
5. ਖੂਹ ਖਾਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
6. ਸੋਹ-ਪਾਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
7. ਬਾਗਾ ਦਾ ਰਾਖਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
8. ਪਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੌਲਦ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
9. ਠੱਗੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
10. ਘੋਟਲਾ ਹਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

ਪਾਤਰ ਚਿੱਤਰਨ :

1. ਮੇਜਰ ਸਾਹਿਬ (ਪਹੁੰਚ ਪਾਂਧੀ)
2. ਬਾਰੂ (ਬਾਗਾ ਦਾ ਰਾਖਾ)
3. ਮਾਨ ਸਿੰਘ (ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੋਲਦ)
4. ਜੰਮੁਆਲੀ ਬੇਬੇ (ਠੱਗੀ)
5. ਕਿਸ਼ਨਾ (ਘੋਟਣਾ)
6. ਪ੍ਰੇ: ਇੰਦਰਾ ਸੂਰੀ (ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰਾਰਤ)
7. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (ਚੌਥੀ ਕੂਟ)
8. ਲੀਸਾ (ਗਿੱਟੀ ਕਬੂਤਰੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ)
9. ਨੰਨਾ ਨਾਥ (ਗੁੰਮਸੁਦਾ)
10. ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਖੂਹ ਖਾਤੇ)
11. ਮਨਜੀਤ (ਮੋਹ ਪਾਸ਼)

ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪਹੁੰਚ ਪਾਂਧੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਲੇਖਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਪਾਂਧੀ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਹੈ?
1. ਪਹੁੰਚ ਪਾਂਧੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੇ-ਮਰਿਆ ਦਾ ਡੱਬਾ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਹੈ?
2. ਬਾਰੂ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਹਲਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
3. ਬਾਰੂ ਦੀ ਸੋਡ ਦਾ ਜਿਸੇਮਵਾਰ ਕੌਣ ਸੀ?
4. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ?
5. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੋਲਦ ਕਿਉਂ ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?
6. ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੋਲਦਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
7. ਚੱਟੂ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪਾਤਰ ਹਨ? ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?
8. ਭਾਖੜਾ ਫੈਮ ਬਾਰੇ ਕੀ ਅਫਵਾਹ ਸੀ?
9. ਘੋਟਣਾ ਕਹਾਣੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ?
10. ਕਿਸ਼ਨੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੁਆਈ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ?
11. ਕਿਸ਼ਨੇ ਦਾ ਜੁਆਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ?
12. ਕੰਮ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਬਾਰੇ ਕਿਸ਼ਨੇ ਦੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਸਨ?
13. ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸ਼ਨਾ ਤਰਖਾਣ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਿਉਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ?
14. ਪ੍ਰੇ: ਸੂਰੀ ਦਾ ਚਰਿੰਝਰ-ਚਿੱਤਰਨ ਕਰੋ।
15. ਚੌਥੀ ਕੂਟ ਕਹਾਣੀ ਜਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ।
16. ਚੌਥੀ ਕੂਟ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।
17. ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਕੂਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ?
18. ਸਿਆਣੇ ਆਦਮੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਉਥੋਂ ਕੀ ਕਰਦੇ?
19. ਜੱਸੀ ਦਾ ਚਰਿੰਝਰ ਚਿੱਤਰਨ ਕਰੋ।
20. ਮਾਮੀ ਗਰੰਵਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਹ ਕਰਦੀ ਸੀ?
21. ਖੂਹ ਖਾਤੇ ਕਹਾਣੀ ਜਾ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ?
22. ਮੋਹ-ਪਾਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ?

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਮੁਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ :

ਉਚਾ-ਨੀਵਾਂ ਬੋਲਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਣਾ, ਇੱਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਕਣਾ, ਸੋਹਿਲੇ ਗਾਉਣਾ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਹਿਲਾਉਣੇ, ਛਾਊਣਾ, ਪਾਊਣਾ, ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੇਰ ਦੇਣਾ।

ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਪਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ

1. ਪੁਨੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਕਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਖੰਡੀ ਤੇ ਅਖੰਡੀ ਪੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਰੋਆਂ ਵਿਅੰਜਨ ਪੁਨੀਆਂ ਦੀ ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਓ।
3. ਸੁਚਨਾ ਵਿਤ ਨੋਟਿਸ
4. ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ
5. ਪੁਤਿੰਭਾ-ਜੱਣ ਪੁਤੀਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ।
6. ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਬਾਰੇ।